

L'ESTAT LIBERAL D'ISABEL SEGONA

Entenem per liberalisme el sistema polític que parteix de la llibertat com a dret per a tots els homes. Els règims liberals defensen: la sobirania nacional, una monarquia limitada, constitució escrita, parlament electiu i reconeixement de drets dels ciutadans. A Espanya del 1833 fins el 1843 es configurarà el règim liberal espanyol després dels intents frustrats de 1812 i 1820.

Els seus trets essencials són: **la politització i intervencionisme** del excèrcit amb henerals al capdavant dels partits, els pronunciaments, corrupció electoral... Altres característiques poden ser: **la divisió de liberals en: moderats, progressistes i demòcrates**, el centralisme, la població agrícola no té funció política, una oligarquia financera i agrària, entre altres.

El partit moderat i el progressista. Els dos defensaran una monarquia constitucionalista, personificat per la monarquia d'Isabel II. Així i tot, hi ha una sèrie de diferències:

Els líders dels moderats són Narváez i Bravo Murillo, és el partit que estarà en el govern en la major part del regnat de Isabel II.

La seva ideologia es basa en: són conservadors; defensen l'ordre social i el de la propietat són fèrrament **centralistes** i partidaris d'enfortir els poders de la Corona, defensen el sufragi censatari, restringit als propietaris i als grans contribuents, són partidaris de restringir els drets i llibertats dels ciutadans, defensen un estat confessional i la influència social de l'església catòlica, designació i control dels ajuntaments i de les diputacions a càrrec del govern central i supressió de la milícia nacional.

Exemples del liberalisme moderat serien: l'Estatut de Martínez de la Rosa (1834) que reconeixia alguns drets i llibertats polítiques o el Concordat de la Santa Feu de 1851 que reestablia les relacions Església-Estat.

Tenen el suport de les classes socials altes i governaran del 1833-1835 amb la regència de Maria Cristina, del 1837-1840 en el 2n govern moderat de la regència de Maria Cristina, del 1843-1853 en l'etapa moderada i del 1856 -1868 en la darrera etapa del govern de majoria d'edat de Maria Cristina.

La constitució que exemplifica el liberalisme és la de 1845. Isabel II sempre es posicionarà al bàndol moderat, i durant la seva primera etapa de govern, la dècada moderada (1844-54), governarà amb els moderats els quals faran una nova constitució que s'ajusti als seus principis: donar amplis poders a la corona, predomini del poder executiu per sobre el legislatiu, restricció dels drets dels ciutadans mitjançant lleis complementàries i un sistema parlamentari bicameral.

Durant aquesta etapa es va caracteritzar per la creació de la Guàrdia Civil, una llei electoral que reduí el cens d'electors, la creació d'una llei municipal centralista que facultava el Govern a nomenar directament els alcaldes als municipis i els ajuntaments són meres corretges de transmissió de les ordres del Govern i la consolidació del centralisme a partir de la jerarquia Estat-província-municipi.

Els líders dels pregressistes són Mendizábal, Madoz, Espartero i Joan Prim. Els seus antecedents eren els exaltats.

Defensaven la sobirania nacional amb el control executiu a càrrec de les corts i promulga la no-intervenció de la Corona en política, unes corts unicamerals, ampliació del sufragi restringit a la mitjana i petita burgesia, artesans... defensa dels drets individuals i col·lectius, limitació de l'influència de l'Església, una descentralització administrativa per reforçar els poders locals amb elecció de alcaldes i regidors i la implantació de la milícia nacional. Els progressistes accedien al poder normalment a través del pronunciament amb el suport de la reina. Durant el seu mandat realitzaran una sèrie de desamortitzacions de les quals destaquem les de Mendizábal (1836), Madoz (1855) o antecedents seus com la desamortització de Godoy (1798) o amb el regnat de Carles III durant el despotisme il·lustrat.

Tenen el suport de la petita i mitjana burgesia, militars de baixa-mitjana graduació i alguns burgesos industrials.

Dels progressistes surten els demòcrates una part de l'ala més esquerrana dels progressistes. És el primer partit autènticament democràtic de la història de la política espanyola. Defensen un sufragi universal masculí, la sobirania popular, les llibertats públiques individuals, l'ensenyament i tenen el suport de les classes populars urbanes. D'aquests sortiran els republicans que s'oposen al rei.

La constitució que simplifica el liberalisme progressista és la del 1837 que defensava una sobirania compartida entre el rei i les Corts, declaració dels drets dels ciutadans, poders amplis a la Corona i la creació d'una llei electoral que consagrava un sufragi censatari.

I governaran del 1836-37 amb la regència de Maria Cristina, del 1840-43 en la regència d'Espartero i del 1854-56 en el bienni progressista.

Cal destacar que de les dues corrents sortí un partit, la Unió Liberal, una mescla entre els més progressistes dels moderats i els més moderats dels progressistes. Fou una aposta més personal que de caire ideològic.

En conclusió, aquest bipartidisme marcà profundament tot l'etapa liberal espanyola (1833-1874) i les branques d'aquests dos partits estaran presents durant tot el regnat d'Isabel II on es consolida l'estat Liberal, encara que fracassat que desembocarà al Sexenni.